

KODEKS POSLOVNE ETIKE I PONAŠANJA

Tuzla, mart 2018. godine

Na osnovu člana 35. stav 1.) tačka c.) Statuta Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra Tuzla, Senat Visoke škole za finansije i računovodstvo FINra je na svojoj 13 (trinaestoj) sjednici održanoj dana 31.03.2018 godine donio:

KODEKS POSLOVNE ETIKE I PONAŠANJA NA VISOKOJ ŠKOLI ZA FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Kodeksom poslovne etike i ponašanja na Visokoj školi za finansije i računovodstvo (u daljem tekstu: Kodeks) reguliraju se pravila poslovne i profesionalne etike i ponašanja, kojih se moraju pridržavati svi predavači, profesori, asistenti, uposlenici i drugi saradnici (u daljem tekstu: administrativno i akademsko osoblje), kao i studenti na Visokoj školi za finansije i računovodstvo (u daljem tekstu: Visoka škola).

(1) Kodeks se dijeli na:

- a.) pravila poslovne etike, koja obuhvataju
 - profesionalno ponašanje,
 - poštivanje zakona i pravnih propisa,
 - profesionalan odnos prema studentima,
 - autoritet profesora/predavača/asistenata,
 - neprihvatljiva ponašanja, i
 - etička pravila; te
- b.) pravila ponašanja, koja obuhvataju
 - transparentnost i javnost,
 - izgled i odijevanje,
 - upotreba telefona i korištenje web stranica,
 - kašnjenja i odsustva s posla.

II CILJ I SVRHA KODEKSA

Član 2.

Donošenje i provođenje Kodeksa osigurava svom akademskom i administrativnom osoblju, studentima i drugim korisnicima usluga Visoke škole ostvarivanje osnovnih prava zagarantovanim Ustavom i zakonima Federacije Bosne i Hercegovine.

- (1) Kodeks predstavlja zajednički sistem vrijednosti, opšte etičke smjernice kao i postupke vezane za njih, a kojih su dužni da se pridržavaju svi zaposleni, studenti kao i korisnici usluga Visoke škole.
- (2) Svrha Kodeksa je popularizacija vrijednosti specifičnih i direktno vezanih za visokoškolsku-nastavnu djelatnost u širem smislu, kao i podrška promociji etičkog ponašanja i moralnih vrijednosti sadržanih u Kodeksu, a koji predstavlja obavezu za sva lica na koja se upućuje ovim Kodeksom.
- (3) Dosljedna primjena Kodeksa doprinosi dugoročnom ugledu i statusu Visoke škole u široj akademskoj zajednici i društvenoj sredini, ugledu profesije, ugledu i dostojanstvu studenata kao i ugledu svih pojedinaca i institucija koji su u vezi sa radom Visoke škole.
- (4) Postupci koji su propisani Kodeksom ne uređuju prava, obaveze i odgovornosti osoba koji u njima sudjeluju, i ne predstavljaju supstitut za krivične, građanske, upravne i disciplinske postupke uređene zakonima, propisima i aktima Visoke škole.
- (5) Mišljenja, zaključci i prijedlozi predviđeni ovim Kodeksom imaju snagu svog autoriteta i služe tumačenju Kodeksa i promociji etičkog ponašanja na Visokoj školi.

Član 3.

Izrazi korišteni u ovom Kodeksu odnose se na fizičke osobe i sve izraze u muškom rodu treba tumačiti na način da obuhvataju i osobe ženskog spola i obratno (predavač/predavačica, asistent/asistentica, uposlenik/uposlenica itd.).

III POSLOVNA ETIKA

Član 4. (Profesionalno ponašanje)

- (1) Na Visokoj školi kao akademskoj zajednici posebno se naglašava pravilo profesionalnog ponašanja svih profesora, predavača, asistenata i uposlenika škole, a koje se izražava kroz dosljedno poštivanje i primjenu svih pravnih propisa a naročito Statuta, Pravilnika o radu, Rasporeda nastave, nastavnih planova i drugih propisa i akata.
- (2) Svi članovi akademskog i administrativnog osoblja Visoke škole dužni su da se u svom profesionalnom radu pridržavaju načela objektivnosti, nepristrasnosti, korektnosti, tolerancije i dijaloga te da savjesno, etički, profesionalno ispunjavaju sve obaveze prema studentima, kolegama i ostalim uposlenicima Visoke škole.
- (3) Akademsko i administrativno osoblje Visoke škole obavezni su na stalno stručno usavršavanje unutar izabranog profesionalnog područja i s tim u vezi svaka verbalna i neverbalna komunikacija treba biti u skladu sa njihovim zadaćama i ulogama u zajednici.
- (4) Svi članovi akademskog i administrativnog osoblja Visoke škole moraju biti objektivni u svom radu i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utiču na objektivnost u radu

Član 5.

(Poštivanje zakona i pravnih propisa)

- (1) Obaveza svih pojedinaca akademskog i administrativnog osoblja je poštivanje svih pravnih propisa kao i pravnih postupaka koji se tiču njihovih zadataka i poslova kao uposlenika Visoke škole.
- (2) Visoka škola dužna je obezbijediti sve nužne uvjete pojedincima iz stava 1. ovog člana, kako bi bili upoznati sa relevantnim pravnim propisima i pravilima koja se tiču njihovih obaveza.
- (3) U svim odnosima koja se odnose na ostvarenje načela i pravila iz Kodeksa ili u vezi sa njima, svim pojedincima akademskog i administrativnog osoblja Visoke škole o čijim je pravima i interesima pitanje treba omogućiti sudjelovanje u postupku, pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente, te im osigurati ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim sudionicima koji se nalaze u istom ili sličnom položaju.
- (4) U slučaju u kojem postoji neslaganje u tumačenju i primjeni načela Kodeksa, akademsko i administrativno osoblje Visoke škole u obavezi je nastojati da sporna pitanja riješe unutar sredine u kojoj je i došlo do povrede načela.

Član 6. (Profesionalan odnos prema studentima)

- (1) Svi profesori, predavači i asistenti imaju obavezu svoj odnos prema studentima graditi na profesionalnim principima, autoritetu, međusobnom poštivanju i uvažavanju, uz određenu distancu u odnosu profesor-student. Profesori, predavači i asistenti u svom radu ponašaju se prema načelima akademske slobode, etičke i intelektualne odgovornosti, pluralizma mišljenja, naučne i istraživačke kritičnosti, vlastite inicijative, ali poštujući pri tome humanističke i ljudske principe svih studenata.
- (2) Odnose prema studentima treba graditi na međusobnom poštovanju i komunikativnosti, bez favoriziranja pojedinaca. Neprihvaljivo je birokratsko, nedemokratsko i arogantno ponašanje i ophođenje. Neprihvaljivo je primanje materijalnih i nematerijalnih darova ili drugih usluga kojima je cilj osiguranje beneficija u vezi sa nastavom ili polaganjem ispita.
- (3) Svi uposlenici Visoke škole imaju obavezu u svom odnosu sa studentima iskazati maksimalnu susretljivost i osigurati im privatnost i povjerljivost u vezi sa njihovim pravima i obvezama studiranja.
- (4) Studenti imaju iste mogućnosti i ravnopravan položaj u svim oblicima izvođenja i sudjelovanja kako u nastavi tako i u vannastavnim aktivnostima. Studenti imaju pravo na pomoć u vidu konsultacija ili dodatnih oblika pomoći vezanih za nastavu, o čemu oduče profesar, predavač ili asistent. Svim studentima je obezbijedeno fer i ravnopravno vrednovanje rezultata za postignuto znanje, uloženi trud i aktivnosti u učenju i nastavi.

Član 7.

(Autoritet profesora)

- (1) Profesori, predavači i asistenti su nosioci nastavnih modula i shodno tome su autonomni u kreiranju, osmišljavanju i unaprijeđivanju nastave. Temelje svoj rad na demokratski humanističkim načelima, na načelima profesionalne izvrsnosti i naučne objektivnosti. Taj rad u Visokoj školi se organizira u uslovima akademske samouprave i akademskih sloboda.
- (2) Visoka škola ima obavezu stvarati povoljne uvjete za ravnomjeran razvoj institucionalne i vlastite profesionalnosti. Visoka škola ima obavezu razvijati i usavršavati pravedan i stimulativan sistem podrške za razvoj profesionalne karijere svojih profesora, predavča, asistenata i saradnika iz nastavne oblasti.
- (3) Profesori, predavači, asistenti i drugi saradnici nastave odražavaju povjerenje javnosti u svoju profesiju i visoke etičke standarde ponašanja unutar i izvan Visoke škole i djeluju unutar zakonskih okvira u skladu sa njihovim profesionalnim dužnostima i odgovornostima.

Član 8. **(Neprihvatljiva ponašanja)**

- (1) Pod naročito neprihvatljivim ponašanjima podrazumijevaju se:
 - a.) Diskriminacija, kao neprihvatljivo ponašanje nije dozvoljena po bilo kojem osnovu kao što su: spol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, vjeroispovijest, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, socijalno, etičko ili drugo prorijeklo, imovina, rođenje i sl.
 - b.) Uznemiravanje, pod kojim se podrazumijeva svako neprimjereni ponašanje prema drugoj osobi koja ima za cilj ili koja vodi do povrede ličnog dostojanstva, koja ometa obavljanje radnih zadataka ili vodi smanjenju kvaliteta života osobe na koje je neprimjereni ponašanje usmjereni. Uznemiravanjem se naročito smatra svaki čin, pojedinačan ili uzastopan, verbalni, neverbalni ili fizički koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava. Neprihvatljivo je svako spolno uznemiravanje.
 - c.) Nepotizam, kojim se smatra svako djelovanje koje srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu istim ili boljim sposobnostima, i
 - d.) Predrasude, koje spadaju u neprihvatljiva ponašanja jer onemogućavaju objektivnost u akademskim, istraživačkim, poslovnim, administrativnim i upravljačkim djelatnostima.
- (2) Isključivi kriteriji za vrednovanje, prepoznavanje i napredovanje moraju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge, te nivo osposobljenosti i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.
- (3) Normalna komunikacija, dobromjerne šale, kritike kao i odnosi spolne i druge intimne naravi među članovima uposlenicima Visoke škole, a koji se zasnivaju na

obostranom pristanku i uzajamnom ponašanju smatraju se područjem privatnosti i kao takvi ne predstavljaju kršenje Kodeksa.

Član 9. (Etička pravila)

- (1) Pod etičkim pravilima podrazumijevaju se profesionalne dužnosti u nastavi koji imaju za cilj osigurati transparentnost i javnost ispita i drugih oblika provjere znanja i ocjenjivanja, osiguranje jednakih uvjeta unaprijeđenja znanja koji svim studentima garantuju podjednak napredak te pridonošenje kontinuiranom intelektualnom razvoju studenata u okviru izabranih nastavnih aktivnosti.
- (2) Nedopustive prakse u nastavi podrazumijevaju ponašanja studenata koja sadrže obavezu da se suzdrže od prepisivanja bez obzira na vrednovanje rada, kao i dužnost akademskog i administrativnog osoblja Visoke škole da studente ne smiju podsticati na prepisivanje, dopuštati ga ili tolerisati.
- (3) Fabrikacija ili izmišljanje rezultata u naučnom i istraživačkom radu je neprihvatljivo. Neprihvatljivo je i svako krivotvorene ili falsifikacije.
- (4) Svaki oblik plagiranja radova i ideja smatra se povredom Kodeksa.

IV KODEKS PONAŠANJA

Član 10. (Transparentnost i povjerljivost)

- (1) Visoka škola podupire transparentnost kako u propisima tako i u djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti Visoke škole. Sva pravila i odredbe kojima se definiraju prava i obaveze uposlenika i studenata Visoke škole trebaju biti javna, precizirana, nedvosmislena i dostupna svima.
- (2) Akademsko i administrativno osoblje Visoke škole koji svojim statusnim položajem raspolažu povjerljivim podacima, imaju obavezu štiti tajnost takvih podataka. Nije dozvoljeno otkrivanje takvih podataka drugim uposlenicima Visoke škole niti bilo kojoj drugoj strani, ukoliko takvo objavljivanje nije uobičajna praksa u okviru posla ili ako postoji zakonska ili druga obaveza da se iste objave.
- (3) Visoka škola podržava pravo pojedinaca akademskog i administrativnog osoblja na javno istupanje i slobodu izražavanja, što uključuje nastupe pred publikom, na radiju, televiziji, izražavanje svojih stavova u novinama, knjigama, časopisima i putem drugih sredstava javnog informisanja, a sve u cilju djelovanja za dobrobit Visoke škole.
- (4) Sve odluke tijela upravljanja Visoke škole (Senat i Upravni odbor) moraju biti javne i transparentne.

Član 11.

(Izgled i odijevanje)

- (1) Izgled na Visokoj školi treba da odražava status i ozbiljan pristup, kao i akademsko predstavljanje Visoke škole. Ukupan izgled izražava se kroz urednost, ozbiljnost, odijevanje i frizuru, poslovnost uposlenika Visoke škole.
- (2) Odijevanje u toku obavljanja posla treba da bude primjerenulo ulozi Visoke škole. Nije preporučljivo da uposlenici odijevaju sportsku odjeću i obuću, kratke haljine i suknine niti posebno dekolтирane majice. U pravilu je da uposlenici nose odijela i košulje sa kravatom ili bez. Za uposlenice je dozvoljeno nošenje haljina i sukni primjerene dužine. Nije dozvoljeno nošenje japanki i majica bez rukava.

Član 12.

(Upotreba telefona i korištenje interneta)

- (1) U toku trajanja nastave i izvođenja nastave nije dozvoljena upotreba mobilnih telefona kako od strane akademskog i administrativnog osoblja tako i studenata. Oni u pravilu koriste fiksne telefone Visoke škole.
- (2) Svo akademsko i administrativno osoblje dužno je obavezno koristiti službeni e-mail Visoke škole. Sva komunikacija obavlja se isključivo putem službenog maila Visoke škole. Elektronska pošta se u pravilu otvara najmanje jednom u toku radnog vremena, a na pristigle mailove se odgovara u roku od 24 sata.
- (3) Visoka škola ima svoju službenu stranicu na kojoj se javno i transparentno objavljuju sve informacije, pravilnici, akti i odluke vezane za rad Visoke škole.

Član 13.

(Kašnjenje i odsustva s posla)

- (1) U pravilu predavanja drže profesori i predavači, a vježbe asistenti. U slučaju opravdanog odsustva sa nastave, profesor/predavač je dužan to javiti Studentskoj službi, a u slučaju odsustva asistenta sa vježbi, on je dužan o tome obavijestiti predmetnog profesora/predavača kao i Studentsku službu.
- (2) Uposlenici ne smiju kasniti na posao niti odsustvovati sa istog bez prethodnog odobrenja direktora ili rukovodioca.

Član 14.

(Poslovna tajna)

- (1) Poslovnom tajnom smatra se bilo koja informacija koja ima vrijednost samim tim zato što nije opštepoznata niti dostupa trećim licima, ili koja je od strane njenog držaoca zaštićena određenim mjerama u skladu sa poslovnom politikom, opštim aktima ili odgovarajućim standardima. Poslovnu tajnu predstavljaju informacije koje bi prouzrokovale značajnu štetu ili narušile dignitet ili ugled Visoke škole ako bi se našle u posjedu trećeg lica, a bez saglasnosti Visoke škole.

- (2) Poslovnu tajnu dužni su čuvati svi pojedinci administrativnog i akademskog osoblja Visoke škole. Poslovna tajna ne može biti regulirana kolektivnim ugovorom niti pojedinačnim ugovorom o radu (osim njenog čuvanja). Samo direktor može odrediti šta se smatra poslovnom tajnom, o čemu može donijeti poseban opšti akt/odluku.
- (3) Za povredu poslovne tajne direktor može pokrenuti disciplinski postupak ili otkazati ugovor o radu uposleniku. Svaki uposlenik koji direktno ili indirektno sazna poslovnu tajnu, dužan je tu tajnu čuvati za vrijeme trajanja ali i nakon prestanka radnog odnosa.

V OBAVEZA PRIDRŽAVANJA KODEKSA

Član 15.

- (1) Akademsko i administrativno osoblje Visoke škole dužno je pridržavati se Kodeksa i odgovorni su pojedinačno za kršenje prava i obaveza iz ovog Kodeksa.
- (2) U slučaju povrede Kodeksa, postupak utvrđivanja i dalje procedure provodi Etička komisija od najmanje tri člana, a koju po potrebi formira Senat iz reda administrativnog osoblja i profesora/predavača/asistenata. Etička komisija se osniva sa ciljem utvrđivanja prekršaja i predlaganja mjera koje prihvata Senat.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 16.

- (1) Kodeks ponašanja i poslovne etike donosi Senat Visoke škole na prijedlog direktora Visoke škole.
- (2) Kodeks stupa na snagu danom njegovog donošenja.

Broj: 2-14-1/18

Datum: 31.03.2018 godine

